

Nr 417

Av herr Edström m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående inrättande av en lärarhögskola i södra Sverige.

I proposition nr 89/1959 har Kungl. Maj:t avgivit förslag angående inrättande av en lärarhögskola i södra Sverige med förläggning till Malmö. Med anledning härav får undertecknade anföra följande.

Såväl Lund som Malmö har av särskilt tillkallade sakkunniga ansetts lämpliga som förläggningsorter. Orsaken till att departementschefen föreslagit en förläggning till Malmö är, enligt vad som framgår av propositionen, framför allt att utbildningskapaciteten av ämneslärare höjts från av de sakkunniga föreslagna 60 till 90 ämneslärare per år. Antalet gymnasieklasser i Lund anses vara otillräckligt för denna utbildningskapacitet. Någon egentlig diskussion av möjligheterna att under sådana förhållanden förlägga lärarhögskolan till Lund förekommer ej i propositionen.

Enligt vår uppfattning kan man möjligen mot en så stor lärarhögskola som den föreslagna (90 ämneslärarkandidater och 144 klasslärarkandidater) göra samma invändning som remissinstanserna allmänt gjorde i anledning av det av skolkommissionen föreslagna formatet, nämligen att en sådan skulle bli opersonlig och organisatoriskt tungrodd. Dåvarande departementschefen ansåg också en nedskärning vara oundviklig och föreslog beträffande lärarhögskolan i Stockholm t. ex., att ämneslärarkandidaterna skulle begränsas från föreslagna 80 till högst 60.

Möjligheten av att förlägga den andra lärarhögskolan till Lund behandlas mycket summariskt av departementschefen. I själva verket talar alla övriga skäl utom just tillgången på gymnasieklasser för Lund, vilket framgår såväl av utredningen som av skolöverstyrelsens yttrande. Skolöverstyrelsen framhåller, att en förläggning till Lund skulle medföra

framför allt den fördelen, att samarbetet mellan lärarhögskolan och universitetet underlättas, varjämte universitetsbibliotekets resurser lättare kan utnyttjas av lärare och lärarkandidater. Staden har ett väl utvecklat skolväsen, och enhetsskolan med ett väl differentierat högstadium beräknas vara fullt genomförd från och med läsåret 1961/62. Det är icke heller oväsentligt, att till Lund sedan gammalt är förlagd utbildning av såväl klasslärare som ämneslärare.

Vidare anföres, att

staden har erbjudit ny tomtmark inom Tunaområdet, där under alla förhållanden nya lokaler måste uppföras för en fullständig enhetsskola och

för försöksgymnasiet. Dessa lokaler skulle alltså från början kunna byggas med hänsyn till deras användning som lokaler för övningsskola, och den välbelägna tomten erbjuder gott utrymme för lärarhögskolans egna lokaler. Om under uppbyggnadstiden lärarhögskolan måste provisoriskt förläggas till befintliga lokaler, torde folkskoleseminariets lokaler vara väl lämpade härför.

Längre fram heter det:

Starka skäl talar sålunda för en förläggning av lärarhögskolan till Lund.

Med hänsyn till detta hade man väntat sig en närmare redovisning av de skäl, som talar mot att man i planeringen även tar med icke-statliga gymnasieklasser i Lund eller statliga gymnasieklasser i Malmö. Men icke något enda sådant skäl har anförts och icke heller har beaktats, att den erforderliga dubbleringen av vissa metodiklektorat underlättar en samverkan med läroverk i Malmö.

I tidigare diskussioner rörande förläggningen av en lärarhögskola till södra Sverige har förutsatts, att man för lärarutbildningen skulle kunna utnyttja båda städernas skolväsen, oberoende av om själva lärarhögskolan placerades i Lund eller Malmö. Det måste anses som en brist i utredningen om en lärarhögskola i Sydsverige, att inga försök gjorts att undersöka en sådan möjlighet, utan att man nöjt sig med att kort och gott hänvisa till vissa preliminära erfarenheter från lärarhögskolan i Stockholm, som ännu befinner sig på försöksstadiet.

Under sådana förhållanden anser vi, att frågan om den sydsvenska lärarhögskolans placering ej kan betraktas som tillräckligt utredd, och vill därför förorda en kompletterande utredning. Ett uppskov på ytterligare ett år med igångsättandet av lärarhögskolan skulle icke medföra större olägenheter för ämneslärarutbildningen. Det får nämligen anses uteslutet, att utbildningskapaciteten under första året (1960/61) skulle väsentligt kunna överstiga den nuvarande kapaciteten, 40 ämneslärare per år vid de båda läroverken med praktisk lärarkurs i Malmö, vilka enligt vad som indirekt framgår av propositionen bör tagas i anspråk som samverkande läroverk. Vidare förutsätter propositionen, att utbyggnaden av enhetsskolan i Malmö skulle forceras på ett sätt som man tidigare icke synes ha räknat med eller varit förberedd på i staden.

Under hänvisning till vad som ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte med avslag på Kungl. Maj:ts proposition nr 89 besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte ompröva frågan om den föreslagna lärarhögskolans förläggning och på grundval härav snarast möjligt framlägga nytt förslag för riksdagen.

Stockholm den 1 april 1959

Gunnar Edström

Rud. Anderberg

Sigfrid Larsson

J.-A. Arvidson